

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број:Гж. 2216/10
Дана 26.01.2011.године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, као другостепени у већу састављеном од судије Биљане Николић, као председника већа, и Смиљане Ристић и Драгане Сретовић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца Т. М. из А., кога заступа пуномоћник М. Л., адвокат из Б., против туженог ИГМ К. АД у А., кога заступа пуномоћник К. З. дипломирани правник, ради заштите права на проналазак и накнаде штете, одлучујући по жалби тужиоца на пресуду Окружног суда у Крагујевцу П-6/09 од 05.11.2009. године, у седници већа након одржане расправе дана 26.01.2011. године у присуству тужиоца, пуномоћника тужиоца и пуномоћника туженог, донео је следећу

ПРЕСУДУ

1. УКИДА СЕ пресуда Окружног суда у Крагујевцу П-6/09 од 05.11.2009. године.

2. Делимично се усваја тужбени захтев тужиоца па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да плати тужиоцу на име накнаде материјалне штете по основу лиценцне накнаде износ од 1.209.878,52 динара са законском затезном каматом од 05.11.2009. године па до коначне исплате.

3. За веће потраживање од досуђеног а којим је тужилац тражио да му тужени плати на име лиценцне накнаде још износ од 3.575.299,28 динара и на име измакле користи износ од 3.762.773,58 динара са законском затезном каматом од 01.11.2000. године, као и на име законске затезне камате на износ од 1.209.878,52 динара за период од 01.11.2000. године до 05.11.2009. године се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца **као неоснован**.

4. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да плати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 358.406,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Првостепеном пресудом под ставом један се одбија тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде материјалне по основу лицендне накнаде и по основу измакле користи због неовлашћеног економског искоришћавања патента под називом „облога вагонета тунелских и коморних пећи и поступак израде“ број 13417/90 од 17.12.1990. године исплати троструки износ накнаде материјалне штете и то на име лицендне накнаде 1.595.392,69 динара, што укупно износи 4.785.177,80 динара и на име измакле користи 1.244.252,85 динара, што укупно износи 3.762.773,58 динара са законском затезном каматом од 01.11.2000. године до коначне исплате. Под ставом два се обавезује тужилац да плати туженом на име трошкова парничног поступка износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана.

Против ове одлуке тужилац је благовремено изјавио жалбу из свих законских разлога.

Апелациони суд, као другостепени, испитао је првостепену одлуку сходно чл. 372 ЗПП, па је нашао:

Жалба је основана.

У првостепеном поступку је утврђено да је тужилац носилац патентног права за патент 45302 издат од Савезног завода за интелектуалну својину за проналазак под називом „облога вагонета тунелских и коморних пећи и поступак њене израде“ те да је тужени без одобрења и обавештења тужиоца користио његов патент ради израде озида – облога вагонета тунелских пећи из свог производног програма и да се обраћао туженом ради исплате накнаде. Међутим, првостепени суд налази да тужилац није доказао да је претрпео штету коју је тражио у наведеном периоду и да је тужени намерно проузроковао штету јер у прилог својих навода није пружио ни један доказ да је тужилац у спорном периоду од 04.11.1999. године производећи елементе из свог производног програма помоћу елемената из његовог патента остварио економску корист. С обзиром да је терет доказивања на тужиоцу сходно чл. 223 ЗПП то је тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Другостепени суд налази да је првостепени суд изведене доказе и чињенице погрешно оценио услед чега је пресуда била неразумљива сходно чл.361 ст.2 тач.12 ЗПП и да се по истој није могло поступити услед чега је отворена расправа по овом предмету. На одржаној расправи пред другостепеним судом непосредно је саслушан тужилац у својству парничне странке, прочитани су искази саслушаних сведока, вештака и сви писмени докази који су изведени током првостепеног поступка, па је по оцени свих изведених доказа посебно и у њиховој међусобној вези а сходно чл. 8 ЗПП утврђено следеће чињенично стање:

Да је тужилац носилац патентног права за патент 45302 који је признат од Савезног завода за интелектуалну својину и патент уписан у регистар патената дана 18.09.2000. године под називом „облога вагонета тунелских и коморних пећи и поступак њене израде“. Тужилац је поднео пријаву за проналазак истог патента Савезном заводу за интелектуалну својину дана 5. фебруара 1986. године који је заведен под Р број 172/86. У време пријаве проналаска тужилац је био запослен код Предузећа Ш. А. где је радио до 31.08.1988. године. Тужилац налази да је исто предузеће користило његов патент за своје потребе када је он престао да ради као, да је без његовог одобрења давао патент разним предузећима и од тога имало

економску корист. Осим тога, тужилац налази да је тужени користио његов патент без његовог знања а да је он за то сазнао у току 2001. године. Вештачењем од стране вештака дипл.инг. – патентног инжењера Г. Т. утврђено је да конструкцији и поступак израде озиди – облоге вагонета тунелских и коморних пећи према нацртима туженог и конструкција и поступак израде озиди – облога вагонета тунелских и коморних пећи према патенту тужиоца решава у потпуно исти технички проблем. Исти вештак налази да је тужени производио и употребљавао производ који је израђен према заштићеном проналаску и да је примењивао поступак који је заштићен патентом тужиоца а без дозволе тужиоца. Тужбу за накнаду штете због повреде патента тужиоца број 45302 исти је поднео против туженог дана 31.10.2002. године. Међу странкама је спорно да ли је тужилац тужбу поднео благовремено будући да тужени истиче да је тужилац знао за чињеницу да тужени искоришћава његов патент од 1990. године и то најпре по уговору са Ш. А. чији је био тужилац радник, а потом када исти није био у могућности да испоручује монтажне елементе тужени је био принуђен да елементе сам прави како би се производња нормално одвијала. Чињеница је да је тужилац знао да предузеће Ш. А. је продавала исте елементе туженом по патенту тужиоца и да су исти имали уговор до 1998. године. Међутим, након тога тужени са истим предузећем није закључио уговор те је сам почео да производи елементе по патенту тужиоца што је тужилац сазнао у току 2001. године. С обзиром да је тужбу поднео 31.10.2002. године то је тужба благовремена а сходно чл.81 Закона о патентима („Службени лист СРЈ“ број 15/95). Наиме, сходно чл.81 ст.1 истог Закона тужба за повреду права може се поднети у року од 3 године од дана сазнања за повреду и учиниоца али не после истека рока од 5 година од дана учињене повреде. Тужилац је сазнао за повреду у току 2001. године па је у субјективном року од 3 године поднео предметну тужбу тако да је иста благовремена.

Имајући у виду чињеницу да постоји повреда патента тужиоца односно да је тужени користио патент тужиоца без његове сагласности будући да конструкција елемената по нацрту туженог је идентична са конструкцијом патента тужиоца то је по налазу вештака тужени остварио економску корист и у случају да елементи нису стављени у промет јер тужени елементе производи на бржи начин помоћу патента тужиоца, произилази да је тужени у обавези да накнади штету тужиоцу а сходно чл.78 ст.1 Закона о патентима будући да се повредом патента сматра свако економско искоришћавање заштићеног проналаска у смислу чл.56 истог Закона без дозволе носиоца права (непосредна повреда права). С обзиром да је тужени економски искористио заштићени проналазак тужиоца без његове дозволе то тужиоцу припада право на накнаду материјалне штете а сходно чл.79 ст.1 тач.3 истог Закона. Вештачењем од стране вештака економске струке се утврђује да је између предузећа Ш. А. и туженог на дан 26.09.1990. године закључен уговор број 33.14-2/90 чији је предмет испорука шамотног и изолационог материјала за озид 50 комада ВТП типа „Келер“ и извођење радова на озиду монтажних вагонета. По једном комаду вагонета тужени је исплаћивао Ш. 424,29 ДЕМ што прерачунато у евре износи 206,94 или 13.250,00 динара на дан утужења. При том је утврђено да је тужилац закључио уговор о уступању права коришћења спорног проналаска са Ф. о. п. Л. за износ од 560.000 тадашњих динара по комаду, за 20 комада вагонета, односно за укупну вредност од 11.200.000 тадашњих динара. Накнада штете по једном комаду вагонета сходно овом уговору износи 472,85 ДЕМ или 241,76 евра или 14.766,85 динара (на дан утужења) што за 53 комада вагонета износи 12.813,51 евра.

Другостепени суд налази да је тужбени захтев тужиоца делимично основани и да тужиоцу припада накнада у износу од 1.209.878,52 динара а што представља динарску противвредност 12.813,51 евра на дан пресуђења 05.11.2009. године. Наиме, сходно чл.79 ст.1

тач.3 Закона о патентима тужбом се може захтевати накнада штете. Имајући у виду да је тужени економски искоришћавао заштићени проналазак тужиоца што је утврђено током поступка, то тужиоцу припада штета због истог искоришћавања. При том је висина штете утврђена на основу уговора који је тужилац закључио са Ф. о. п. Л. дана 14.06.1988. године. Наиме, сходно истом уговору тужилац је уступио право коришћења проналаска пријављен код СЗП у Б. под Р-182/86 истој фабрици и то право коришћења проналаска у циљу израде ограниченог броја тунелских вагонета за своје потребе те да је исплаћена накнада на име коришћења проналаска у износу од 560.000 динара по вагонету. Тужени је управо на исти начин користио проналазак тужиоца тако да тужиоцу припада накнада штете у износу од 12.813,51 евро што у динарима износи 1.209.878,52 динара колико износи курс евра на дан 05.11.2009. године када је донета првостепена одлука, те је са изнетих разлога одлучено је као у изреци став 2.

Неоснован је део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да му тужени плати на име накнаде материјалне штете по основу лиценцне накнаде још износ од 3.575.299,28 динара. Наиме, сходно чл.79 ст.2 Закона о патентима ако је штета проузрокована намерно може се захтевати њена накнада до троструког износа обичне штете и измакле користи. У конкретном случају тужилац није доказао, а терет доказивања је на њему сходно чл. 223 ЗПП, да је штета од стране туженог проузрокована намерно. При том треба имати у виду да је тужени имао закључен уговор са Ш. А. о испоруци шамотног и изолационог материјала за озид 50 комада ВТП типа „Келер“ и извођење радова на озиду монтажних вагонета, који уговор је закључен 26.09.1990. године. Из доказа у списима не произилази да је тужени знао или могао знати да је тужилац носилац патента, будући да је тужени био у уговорном односу са Ш. А. Наиме, сведок Ј. И. радник туженог саслушан дана 26.01.2006. године код првостепеног суда се изјаснио да је тужени закључио уговор са Ш. А. и да је по том уговору исти радио све вагонете за туженог те да му није познато да ли је Ш. користила патент тужиоца. Тек када Ш. више није производила те елементе због тешке ситуације тужени је донео одлуку да сам направи металне калупе у којима ће лити резервне делове. Тужени је повреду патента тужиоца први пут извршио у току 1998. године. Произилази да нема намере туженог јер нису испуњени услови из чл.79 ст.2 Закона о патентима.

Осим тога неоснован је део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да му тужени на име измакле користи исплати износ од 3.762.773,58 динара. Наиме, чињеница је да сходно чл.79 ст.2 Закона о патентима ако је штета проузрокована намерно може се захтевати њена накнада до троструког износа обичне штете и измакле користи. Међутим, у конкретном случају тужилац није доказао да је тужени по његовом патенту производио елементе и да их је стављао у промет нити то произилази из свих изведених доказа који су цењени током поступка посебно и у њиховој међусобној вези сходно чл.8 ЗПП, те је у том делу одбијен тужбени захтев тужиоца као неоснован. Осим тога, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени плати законску затезну камату на досуђени износ од 1.209.878,52 динара и то за период од 01.11.2000. године до 05.11.2009. године. Ово са разлога што је висина штете утврђена од стране вештака финансијске струке у еврима је износила 12.813,51 што по средњем курсу на дан пресуђења 05.11.2009. године износи 1.209.878,52 динара од када тужиоцу припада камата. Наиме, тужени је дана 05.11.2009. године пао у доцњу сходно чл.324 ст.1 ЗОО и у обавези је да осим главног дуга плати тужиоцу и законску затезну камату на досуђени износ од момента када је штета утврђена.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је сходно чл.149 и 150 ЗПП, по адвокатској тарифи („Службени гласник РС“ бр. 49/07) као и по важећој таксној тарифи па је

тужени у обавези да плати тужиоцу на име трошкова износ од 358.406,00 динара који се односе на име трошкова вештачења износ од 30.000,00 динара, на име састава три образложена поднеска од стране стручног лица износ од 33.000,00 динара, на име састава 3 жалбе од стране стручног лица износ од 66.000,00 динара, на име заступања од стране стручног лица за 8 одржаних расправа износ од 96.000,00 динара и на име таксе за тужбу и одлуку износ од 133.406,00 динара, а који трошкови су били нужни за вођење поступка.

Са изнетих разлога сходно чл.369 ст.3 ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа- судија,
Биљана Николић**